

Några ord om kverulansparanoia och rättshaverister

Några olika varianter:

- Rättskverulant
- Karriärkverulant
- Räntekverulant
- Kollektivkverulant

Det är *sättet* att argumentera som avgör om en reaktion/klagare ska betraktas som paranoisk.

Personligheten präglas av aggressiv självhävdelse, parad med misstro mot auktoriteter och samhällets administration. Håller på sin rätt, överklagar från instans till instans. Varje avslag göder misstron och kverulansen. God men smal intelligens, god förmåga att uttrycka sig. I botten låg självkänsla och känsla av maktlöshet som föder agg och bitterhet. Kverulansen kan ses som ett försvar mot dessa känslor. Den inre konflikten (osäkerheten han känner inför sig själv) förflyttas, *projiceras*, på omgivningen och han slipper se och plågas av denna misshagliga sida hos sig själv. Det är de andra som är dumma!

Nyckelupplevelsen, det som utlöser beteendet, kan vara en reell orättvisa eller ett bakslag som han själv framprovocerat.

När han väl börjat klaga kan han inte balansera den upplevda oförrätten mot allt annat viktigt i livet, kränkningen tar överhanden.

Behandlingen är vanskelig:

- Den basala misstron kommer att gälla även läkaren, vården och behandlaren. Den som inte är för är emot! Behandlingsmotivation saknas nästan alltid. Möjligen kan man få personen att reflektera litet över vem han vill ska ha makten över hans tankar och handlingar, om han vill låta sig styras av andra. Å andra sidan har rättshaveristen efter många års kamp inte mycket annat kvar att leva för och det skulle kanske bli tomt och resultera i en depression om kampen bortföll. Även en kamp som andra uppfattar som meningslös kan ge den kämpande mål och mening för sin tillvaro.
- Ibland tvångsintagning om han uppfattas farlig.
- **Neuroleptikaeffekten högst osäker och personen är dessutom inte behandlingsmotiverad.**

Förebyggande kan vara att andra tar hänsyn till somligas ökade känslighet för förmenta kränkningar. Å andra sidan är många obenägna att ge särskilda favörer till särskilt tjubesvärliga och självupptagna människor.

Michael Rangne, 2010-10-07